

Wrocław, 22 sierpnia 2025 roku

WK.WR.40.21.2025.223

**Pan
Tomasz Sybis
Wójt Gminy Pielgrzymka**

**Pielgrzymka 109 A/1
59-524 Pielgrzymka**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2025 r. poz. 7) przeprowadziła, w okresie od 30 maja do 31 lipca 2025 r., kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Pielgrzymka. Zakres zagadnień będących przedmiotem kontroli, okres objęty kontrolą, a także ustalenia kontroli opisano w protokole kontroli, podpisanym 31 lipca 2025 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Kontrolą w zakresie prawidłowości udzielania zamówień w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych objęto następujące zadania: „Budowa oświetlenia drogowego na działkach nr: 527, 5281, 528/2, 541/2, 239, 249, 266/1, 266/2 j.e. 022603_2.0001 Czaple gmina Pielgrzymka”, „Modernizacja drogi gminnej działka 559 w Czaplach, gmina Pielgrzymka”.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu, którzy przygotowywali materiały do kontroli i udzielali niezbędnych wyjaśnień.

Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości i uchybienia wystąpiły w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

Ustalenia ogólnooorganizacyjne

Zaplanowane w uchwałach budżetowych Gminy Pielgrzymka na lata 2023-2025 kwoty dochodów i przychodów budżetowych oraz wydatków i rozchodów budżetowych przekraczały w każdym roku 40.000 tys. zł, co zobowiązywało do zapewnienia w jednostce audytu wewnętrznego. Pomimo tego w 2023 r. i 2024 r. nie przeprowadzano w jednostce audytu. Umowę z audytorem wewnętrznym zawarto dopiero 7 marca 2025 r. z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2025 r. Stanowiło to naruszenie postanowień art. 274 ust. 3 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.). Zapewnienie przeprowadzenia audytu, stosownie do postanowień art. 276 ustawy o finansach publicznych należy do obowiązków Wójta.

Księgowość i sprawozdawczość

Zwrotu kwoty stanowiącej 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr ZP.272.1.2021 z dnia 12 lipca 2021 r. na wykonanie zadania pn. „Remont drogi gminnej dz. nr 262, 268/4, 697 obręb Twardocice” w kwocie 7.686,15 zł dokonano z opóźnieniem wynoszącym 9 dni, co było niezgodne z art. 453 ust. 1 ustawy z 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.).

Sprawozdanie jednostkowe Rb-27S za 2024 r. z wykonania planu dochodów budżetowych w zakresie dochodów wykonanych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, zostało sporządzone na podstawie ewidencji księgowej konta 901 „Dochody budżetu”. Tymczasem z § 3 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 454, z późn. zm.) wynikało, że w kolumnie „Dochody wykonane (wpływy minus zwroty)” wykazuje się dochody wykonane na podstawie ewidencji analitycznej do rachunku bieżącego - subkonto dochodów powiększone o środki w drodze, które nie wpłynęły na rachunek bieżący - subkonto dochodów do końca okresu sprawozdawczego, stanowiące wpłaty z tytułu dochodów dokonanych w kasie jednostki, w placówce pocztowej w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), zwanej dalej "ustawą - Prawo pocztowe", w biurze usług płatniczych, w instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego i zapłaconych kartą płatniczą oraz wpłaty przekazane do banków w ramach zastępczej obsługi kasowej.

W bilansie jednostki budżetowej (Urzędu), sporządzonym na dzień 31 grudnia 2024 r. w poz. D.II.2 „Zobowiązania wobec budżetu” wykazano per saldo konta 225 „Rozrachunki z budżetami” w wysokości 67.727,52 zł, tymczasem w ewidencji księgowej konto 225 wykazywało saldo Wn w kwocie 43,14 zł i saldo Ma w kwocie 67.770,66 zł. Powyższe naruszało art. 4 ust. 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.), zgodnie z którym zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

Inwentaryzację (według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r.) środków trwałych (ewidencjonowanych na koncie 011 "Środki trwałe") i pozostałych środków trwałych (ewidencjonowanych na koncie 013 "Pozostałe środki trwałe") używanych przez funkcjonujące na terenie Gminy Pielgrzymka ochotnicze straże pożarne w: Pielgrzymce, Czaplach, Twardocicach, Sędzimirowie, Nowej Wsi Grodziskiej i Wojcieszynie przeprowadzono w drodze spisu z natury przez pracowników Urzędu Gminy Pielgrzymka, powołanych w skład Komisji Inwentaryzacyjnej zarządzeniem Wójta Nr 69/2023 z dnia 15 listopada 2023 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji. Przeprowadzenie drogą spisu z natury inwentaryzacji środków trwałych używanych przez inne jednostki stanowiło naruszenie art. 26 ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym inwentaryzację własnych składników aktywów powierzonych innym jednostkom

(kontrahentom) przeprowadza się poprzez uzyskanie od nich potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych stanu tych aktywów.

Dochody budżetowe

W sprawozdaniach Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy, sporządzonych za okresy sprawozdawcze: od początku roku do dnia 31 grudnia 2023 r. oraz od początku roku do dnia 31 grudnia 2024 r. - skutki udzielonych ulg i zwolnień za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) zostały zaniżone w podatku od nieruchomości odpowiednio o kwotę 217.610,83 zł w 2023 r. i o kwotę 233.883,13 zł w 2024 r. Powyższe naruszało przepisy § 3 ust. 1 pkt 9 oraz § 7 ust. 3 załącznika nr 37 do powołanego rozporządzenia Ministra Finansów z 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej

W trakcie kontroli dokonano korekt sprawozdań.

Wydatki budżetowe

W związku z zakończeniem kadencji w 2024 r. został poniesiony wydatek z tytułu przysługującego Wójtowi Gminy Pielgrzymka ekwiwalentu pieniężnego za 430 godzin i 30 min (53 dni i 6,5 godz.) niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego za lata 2021-2023 w łącznej kwocie 49.380,14 zł brutto. Z przepisów art. 161 w związku z art. 168 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.) wynika, że pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo, a niewykorzystanego w terminie urlopu należy pracownikowi udzielić najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego.

Na zleceniach (podpisanych przez Wójta), na podstawie których firmie Zakład Instalatorstwa Elektrycznego i Pomiarów Elektrycznych Zbigniew Świerk z siedzibą w Złotorzy powierzono odpowiednio: za kwotę 12.600 zł opracowanie dokumentacji budowlanej dotyczącej budowy oświetlenia drogowego w miejscowości Czaple (zlecenie nr ZP.271.1.37.2020 z dnia 28 października 2020 r.) oraz za kwotę 3.690 zł pełnienie nadzoru inwestorskiego nad budową oświetlenia drogowego w m. Czaple (zlecenie nr ZP.271.1.14.2022 z dnia 15 marca 2022 r.), brak było kontrasygnaty Skarbnika, czym naruszono odpowiednio: art. 46 ust. 3 z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.), zgodnie z którym do skuteczności czynności prawnej mogącej spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej oraz art. 54 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym do zadań głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych należy dokonywanie wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym.

Plany postępowań o udzielenie zamówień publicznych na 2023 i 2024 rok sporządzono po

upływie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu przez uprawniony organ, co naruszało art. 23 ust. 1 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych. Opóźnienie wyniosło odpowiednio: 33 i 171 dni. Zgodnie z przywołanym przepisem zamawiający publiczni, o których mowa w art. 4 pkt 1 i 2, oraz ich związki, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego przez uprawniony organ, sporządzają plan postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewidują przeprowadzić w danym roku finansowym. Plan zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych, na zasadach określonych w dziale III w rozdziale 2 oraz na stronie internetowej zamawiającego.

Informację o złożonych ofertach w postępowaniu o udzielenie zamówienia pn. „Budowa oświetlenia drogowego na działkach nr: 527, 5281, 528/2, 541/2, 239, 249, 266/1, 266/2 j.e. 022603_2.0001 Czaple gmina Pielgrzymka”, Zamawiający przekazał Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych w dniu 14 marca 2022 r., pomimo że otwarcia ofert dokonano w dniu 25 lutego 2022 r.. Powyższe było niezgodne z art. 81 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do którego Zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu informację o złożonych ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert.

W przypadku postępowań o udzielenie zamówień publicznych: „Budowa oświetlenia drogowego na działkach nr: 527, 5281, 528/2, 541/2, 239, 249, 266/1, 266/2 j.e. 022603_2.0001 Czaple gmina Pielgrzymka” i „Modernizacja drogi gminnej działka nr 559 w Czaplach, gmina Pielgrzymka”, ogłoszenia o wykonaniu umowy zostały zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych dopiero w trakcie trwania kontroli w dniu 21 lipca 2025 r., podczas gdy protokoły odbioru końcowego ww. zadań spisano odpowiednio w dniu: 26 maja 2022 r. i 23 listopada 2023 r. Powyższe naruszało art. 448 powołanej ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do którego Zamawiający, w terminie 30 dni od wykonania umowy, zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o wykonaniu umowy.

Dotujący przyjął bez uwag sprawozdanie z wykonania zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu złożone przez Gminny Ludowy Klub Sportowy „UNIA” Pielgrzymka, pomimo że Dotowany wskazał w rozliczeniu wydatki w kwocie 2.600 zł poniesione ze środków z dotacji przed terminem poniesienia wydatków wskazanym w § 2 ust. 2 umowy nr OP.524.2.5.2.2023 z dnia 12 kwietnia 2023 r. Zgodnie z przepisami art. 252 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, środki te stanowią dotację pobraną w nadmiernej wysokości i stosownie do art. 252 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy powinny zostać zwrócone do budżetu.

W trakcie kontroli została wydana decyzja nr OP.524.4.2025 z dnia 1 lipca 2025 r. w sprawie zwrotu dotacji wraz z odsetkami do budżetu Gminy Pielgrzymka. W dniu 8 lipca 2025 r. Gminny Ludowy Klub Sportowy „UNIA” Pielgrzymka dokonał zwrotu części dotacji, która została pobrana w nadmiernej wysokości wraz z należnymi odsetkami w łącznej kwocie 3.136 zł.

W kontrolowanym okresie (lata 2022-2024) Wójt nie sporządził 4-letniego gminnego programu opieki nad zabytkami. Obowiązek jego sporządzenia wynika z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1292).

Gospodarka mieniem

W przypadku sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 4 znajdującego się w budynku położonym w Twardocicach nr 47, określenia przez rzeczoznawcę majątkowego wartości lokalu, dokonano przed uzyskaniem od starosty zaświadczenia o spełnieniu przez nieruchomość wymogu samodzielnego lokalu mieszkalnego, co naruszało § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. z 2021 r. poz. 555).

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości odpowiedzialność ponoszą: Wójt Gminy Pielgrzymka na podstawie art. 53 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych i art. 4 ust. 5 powołanej ustawy o rachunkowości, Skarbnik Gminy na podstawie art. 54 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy merytoryczni Urzędu Gminy w Pielgrzymce.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Pana Wójta, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), w szczególności w zakresie prowadzenia audytu, stosownie do art. 274 ust. 3 ustawy.
2. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) wykazywania w sprawozdaniu finansowym operacji gospodarczych zgodnie z ich treścią ekonomiczną, stosownie do art. 4 ust. 2 ustawy,
 - b) przeprowadzania inwentaryzacji składników majątkowych używanych przez inne jednostki zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy.
3. Przestrzeganie postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. poz. 133), w szczególności w zakresie:
 - a) wykazywania w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP skutków udzielonych ulg i zwolnień obliczonych za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 9 oraz § 7 pkt 3 załącznika nr 38 do rozporządzenia,

- b) wykazywania w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych danych dotyczących dochodów wykonanych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, na podstawie ewidencji analitycznej do rachunku bieżącego, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 38 do rozporządzenia.
4. Przestrzeganie przepisów ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 2025 r. poz. 277, z późn. zm.), w szczególności w zakresie wykorzystywania urlopu wypoczynkowego przez Wójta zgodnie z art. 161 i art. 168 ustawy.
 5. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) sporządzania planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu, stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy,
 - b) przekazywania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych ofertach nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert, stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy,
 - c) zamieszczania w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do art. 448 ustawy,
 - d) dokonywania zwrotów zabezpieczenia należytego wykonania umowy w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należycie wykonane, stosownie do art. 453 ust. 1 ustawy.
 6. Przestrzeganie ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1465, z późn. zm.), w szczególności w zakresie dokonywania przez skarbnika lub osoby przez niego upoważnionej kontrasygnaty, stosownie do art. 46 ust. 3 ustawy.
 7. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1292), w szczególności w zakresie sporządzania gminnego programu opieki nad zabytkami, stosownie do art. 87 ust. 1 ustawy.
 8. Przestrzeganie zapisów umów zawartych na realizację zadań publicznych w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu, w szczególności w zakresie terminów ponoszenia wydatków.
 9. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 5 września 2023 r. w sprawie wyceny nieruchomości (Dz.U. z 2023 r. poz. 1832) w zakresie określania wartości lokalu po wydaniu zaświadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, stosownie do § 68 ust. 2 rozporządzenia.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o wykonaniu wniosków lub

o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Jarosław Pisarski

Przewodniczący Rady Gminy Pielgrzymka